

Kommune

Stat

Unio

akademikerne

Til: Arbeidsminister Anniken Huitfeldt

Fra: LO-kommune, LO-stat, Unio, YS og Akademikerne

21.8.2013

Høring - tilpasning av uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon til ny uføretrygd i folketrygden

LO-kommune, LO-stat, Unio, YS og Akademikerne viser til møte 6. mars 2013, brev av 12. mars og høringsbrev av 21. juni 2013 om det ovennevnte.

Vårt hovedkrav er at kjøpekraften opprettholdes for uførepensjonister i de offentlige tjenstepensjonsordningene etter skatteomleggingen, og den systemendringen som er vedtatt i folketrygden. KLP har bistått med beregninger, men har ikke hatt tilgang på data fra NAV for å kunne beregne faktiske kompensasjonsgrader. Dette må vi komme tilbake til, da det er en svakhet ved høringsnotatet at kun SPK har blitt benyttet. Som påpekt tidligere skiller kommunesektoren og spesialisthelsetjenesten seg på en rekke områder fra staten, når det gjelder arbeidsstokkens sammensetning. Større uførandel, lavere lønnsnivå og høy andel deltid i kommunesektoren, samt stor variasjon i uførehyppighet, stillingsstørrelse og lønnsnivå i spesialisthelsetjenesten, er en utfordring. Vi forutsetter at departementet er mottakelig for beregninger og innspill også etter den korte høringsfristen. På denne bakgrunn har vi følgende innspill på det nåværende tidspunkt:

1. Arbeidstakersiden vil påpeke at departementets forslag til parametre vil for mange uførepensjonister innebære en svekkelse av kjøpekraften etter skatt. Dette gjelder særlig uføre fra deltidsstilling grunnet dagens samordningsfordeler, samt for de laveste lønte og høytlønte uføre. Departementet legger til grunn at kjøpekraften i gjennomsnitt er ivaretatt, med sitt forslag til parametre. Dette er basert på en vektet bestand statsansatte i SPK av helt uføre med kun uførepensjon fra SPK, med uføretrygd eller med arbeidsavklaringspenger fra folketrygden. Arbeidstakersiden kan ikke slutte seg til at kjøpekraften er ivaretatt på dette grunnlaget.

På denne bakgrunn foreslår vi følgende endrede parametre i prioritert rekkefølge:

- Heving av den inntektsavhengige parameter til 10 pst av pensjonsgrunnlaget, og
- Heving av den inntektsuavhengige parameter til 0,3G.

2. Arbeidstakersiden støtter en teknisk tilpasning av barnetillegget i offentlig uførepensjon. Vi kan ikke støtte en endring av behovsprøvd barnetillegg i folketrygden. Til dette vil vi bemerke at de få uføre med behov for slike barnetillegg har en inntektssituasjon som er svært krevende, og vi kan ikke forsvare svekkelser i deres økonomiske situasjon.
3. Arbeidstakersiden støtter at omregning til alderspensjon skjer ved 67 år for de uten særaldersgrense, men støtter ikke at uføre skal få medregnet tjenestetid bare til 67 år mot i dag 70 år. Blant dagens uføre i KLPs fellesordning vil dette ramme 9 % av de uføre med 70 års aldersgrense. De aller fleste av disse er kvinner. Vårt krav er at omregning til alderspensjon skjer ved 67 år, og at tjenestetid til 70 år medregnes ved beregning av uførepensjon.
4. Det foreslås en minste uføregrad på 20 %. I KLP er det i dag ca 1200 med lavere uføregrad enn 20 %. 90 pst av disse er kvinner. Vi kan ikke se at dette har noen sammenheng med endringen i folketrygden. For de det gjelder er dette viktig for å opprettholde restarbeidsevnen og tilknytningen til arbeidslivet. Arbeidstakersiden kan på denne bakgrunn ikke støtte en minste uføregrad på 20 %. Som en følge av dette kan vi i disse tilfellene heller ikke støtte forslaget om at pensjonen faller helt bort om arbeidsinntekten blir høyere enn 80 pst av samlet inntekt før uførhet.
5. De som blir uføre uten å ha oppfylt kravet om tre års forutgående medlemskap i folketrygden, men som er berettiget til ytelser fra tjenstepensjonsordningen, bør sikres kompensasjon for manglende trygdeytelse. Vi forutsetter at departementet kommer tilbake med en løsning som dekker opp disse. Denne gruppen er i dag sikret med bruttoordningen. Departementet omtaler dette som en liten gruppe. For eksempel kan dette være personer som blir syke etter at de har hjemkommet fra arbeid i utlandet, der de ikke har vært omfattet av norsk folketrygd.
6. Karensregelen i offentlig tjenstepensjon bør samtidig vurderes lempet noe. Den virker i dag i enkelte tilfeller svært uheldig, for eksempel der alvorlig kreftsykdom ikke gir rett til uførepensjon selv om sykdommen ikke var kjent på det tidspunkt vedkommende ble ansatt og dermed medlem av ordningen. Arbeidstakersiden forutsetter å bli involvert ved konkrete endringsforslag knyttet til karensreglene.
7. Arbeidstakersiden støtter hovedtrekkene i overgangsreglene, men ber departementet finne måter å kompensere de med inntekter over 590 000 kroner (15 pst over gjennomsnittslønn for heltidsansatt i 2013) som rammes av skatteomleggingen. Disse rammes både i folketrygddelen og tjenstepensjonsdelen, og får dermed en klar reduksjon i sin kjøpekraft. Videre vil vi foreslå at departementet har en tidsbegrenset åpning for å vurdere enkelttilfeller særskilt. Skatt og endrede uføreytelser er komplisert, og det kan

oppstå enkelte tilfeller der den enkle overgangen kan få sterke negative effekter for kjøpekraften. Dette vil ikke være i tråd med hensikten med systemendringen, og en mulighet for særskilt vurdering i enkelttilfeller kan bøte på dette.

8. Arbeidstakersiden ser fordelene med like avkortingsregler mot arbeidsinntekt som i folketrygden. Fribeløpsgrensen må ikke bli for lav. Vi støtter ikke forslaget om at de som ikke mottar ytelse fra folketrygden ikke skal ha noe fribeløp. Dette rammer bl.a. de som har lavere uføregrad enn 50 pst. Denne gruppen har et overveldende flertall av kvinner.
9. Departementet presenterer en skisse til hvordan ny uførepensjonsordning i offentlig tjenstepensjon kan utformes som en ren forsikringsordning. Arbeidstakersiden syn er at dersom dette blir en del av obligatorisk tjenstepensjon i privat sektor også, vil vi under visse betingelser støtte en slik tilnærming. Særlig må de som har opphold mellom jobber, f.eks. grunnet arbeidsledighet, fanges opp. Uten at slike betingelser er oppfylt, er vi imot en slik endring. Vi vil påpeke at spesielt ved privatisering og konkurranseutsetting sent i arbeidstakeres yrkeskarriere, er dagens ordning helt nødvendig å opprettholde.
10. Arbeidstakersiden mener at adgangen til å fravike uføregraden når særlige grunner tilsier det bør videreføres. I flere sektorer er arbeidsoppgaver meget høyt spesialiserte, og det vil i enkelte tilfeller være gode grunner til å gjøre unntak fra folketrygdens uførebegrep. Arbeidstakersiden kan ikke se at det er gitt noen saklig begrunnelse for ikke å videreføre bestemmelsen.
11. Arbeidstakersiden vil påpeke at bruttogarantien faller bort med overgang til en nettoordning for uførepensjon i de offentlige tjenstepensjonsordningene. Vi legger derfor til grunn at nivået i nettoordningene tas opp til ny diskusjon om Stortinget i framtiden skulle redusere uføretrygden i folketrygden. Dette må også gjelde på de tariffområder hvor uførepensjonen ikke er tariffestet.

Vennlig hilsen

LO Kommune

Jan Davidsen (sign.)

LO Stat

Tone Rønoldtangen (sign.)

Unio

Anders Folkestad (sign.)

YS-K

Erik Kollerud (sign.)

YS Stat

Pål Arnesen (sign.)

Akademikerne-K

Anders Kvam (sign.)

Akademikerne-S

Rikke Ringsrød (sign.)